

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Геосистеми та Георизики»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 103 Науки про Землю
галузі знань 10 Природничі науки

ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою
Голова Вченої ради

_____ **Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ**

(Протокол № 5 від «28» квітня 2025 р.)

ВВОДИТЬСЯ В ДІЮ з «01» вересня 2025 р.

Ректор

_____ **Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ**

(Наказ № 164 від «01» травня 2025 р.)

Чернівці – 2025 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

<p style="text-align: center;">«РОЗРОБЛЕНО»</p> <p>Робочою групою кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії</p> <p>Керівник робочої групи</p> <p> Сергій КИРИЛЮК «08» квітня 2025 р.</p>	<p style="text-align: center;">«УХВАЛЕНО»</p> <p>На засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії</p> <p>Завідувач кафедрою</p> <p> Богдан РІДУШ Протокол № 12 від «08» квітня 2025 р.</p>
<p style="text-align: center;">«СХВАЛЕНО»</p> <p>Вченою радою факультету географічного факультету Голова Вченої ради</p> <p> Мирослав ЗАЯЧУК Протокол № 9 від «09» квітня 2025 р.</p>	<p style="text-align: center;">«РЕКОМЕНДОВАНО»</p> <p>Науково-методичною радою Голова Науково-методичної ради</p> <p> Тетяна ФЕДІРЧИК Протокол № 11 від «24» квітня 2025 р.</p>
<p style="text-align: center;">«ПОГОДЖЕНО»</p> <p>Начальник навчального відділу</p> <p> Ярослав ГАРАБАЖІВ «24» квітня 2025 р.</p>	<p style="text-align: center;">«ПОГОДЖЕНО»</p> <p>Керівник Центру забезпечення якості вищої освіти</p> <p> Ірина КУШНІР «24» квітня 2025 р.</p>

Пояснювальна записка
Обґрунтування необхідності відкриття нової освітньої програми

1. Короткий опис програми:

Найменування спеціальності: 103 «Науки про Землю».

Освітній рівень (ступінь): перший (бакалаврський).

Назва програми: Геосистеми та георизики.

Форма навчання і обсяг програми (в кредитах ЄКТС і роках): денна (240 кредитів ЄКТС; 3 роки 10 місяців навчання).

Мета програми: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з використанням методів наук про Землю та практичні проблеми, пов'язані з комплексністю та невизначеністю прояву природних небезпек, у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теоретичних і практичних знань наук про Землю.

Предметна область: 10 – Природничі науки, 103 – Науки про Землю, ОП – «Геосистеми та георизики».

Обов'язкові навчальні модулі – 72,5 %, з них: дисципліни загальної підготовки – 25,84 %, професійної підготовки – 74,16 %, практичної підготовки – 10,67 %. Блок вибіркових дисциплін – 27,5 %, з них, що розширюють: загальні компетентності – 9,68 %, професійні – 90,32 %.

Орієнтація програми. Освітньо-професійна. Відповідно до МСКО, має прикладну орієнтацію.

Програма спрямована на здобуття знань про розвиток Землі та її геосфер, динамічних явищ і процесів, що в них відбуваються, із застосуванням базових знань з природничих наук, зокрема природничої географії, математики та інформаційних технологій, необхідних для дослідження і моніторингу природних та антропогенних небезпек у геосферах, виконуючи професійні обов'язки у проектно-пошукових та науково-дослідних організаціях, виробничих та наукових установах Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної служби геології та надр України, у сфері геосистемного моніторингу довкілля, відтворення природних екосистем, управління природокористуванням, що пов'язане з використанням засобів і методів відстеження, оцінки і прогнозу стану довкілля.

Особливості програми. Навчання за програмою передбачає використання сучасного комплексу методів польового / лабораторного / дистанційного дослідження природних небезпек та геоінформаційних технологій для розв'язання низки прикладних задач під час здійснення географічного моніторингу небезпечних явищ, серед яких вирізняються: геологічні та геоморфологічні небезпечні явища (ерозія, зсуви, карст, селі, обвали та осипи, кріогенні процеси, підтоплення, просадки земної поверхні тощо); стихійні явища і процеси, пов'язані з небезпечними атмосферними процесами на тлі глобальних кліматичних змін; явищами, спричиненими поширенням окремих видів шкідливих і небезпечних організмів, процесами, пов'язаними із загальною зміною довкілля як під впливом природних чинників, так і через антропогенну діяльність (дефорестизація, видобувна діяльність, ерозія, забруднення поверхневих і підземних вод тощо).

Передбачені програмою навчальні практики (1–2 курси) в обсязі 6,74 % та виробничі (3–4 курси) 3,93 % дають змогу майбутнім спеціалістам закріпити практичну частину освітньої програми як закордоном, так і в Україні. Виробничі практики стосуються отримання практичних навиків у спеціалізованих організаціях Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної служби геології та надр України, інших установах та організаціях, які займаються питаннями надзвичайних ситуацій та екологічної безпеки, установах заповідної справи, пов'язаних з моніторингом довкілля та організацією природокористування з метою попередження чи мінімізації наслідків небезпечних природних явищ та процесів. Здобувачі вищої освіти отримують спеціалізовані професійні навички комплексного моніторингу природних небезпек і упередження їх розвитку.

Навчання за програмою передбачає оволодіння студентами комплексу знань з багатьох природничих та суміжних до них дисциплін – геології, геоморфології, гідрології, кліматології, геохімії, ґрунтознавства, біогеографії, ландшафтознавства. Усі ці дисципліни передбачають вивчення окремих компонентів чи комплексів природного середовища з точки зору об'єкта, де виникає георизик чи небезпека, чи природного об'єкта, на який впливає інший ризик чи небезпека.

2. Опис необхідності відкриття нової програми:

Згідно з аналітичними даними Державної служби з надзвичайних ситуацій, попри зменшення кількості надзвичайних ситуацій природного характеру у 2020 р., їх масштабність постійно збільшується та зафіксовано зростання більше, ніж у 6 разів суми завданих збитків. Ризики, пов'язані з небезпеками складного природного характеру, продовжують відносити до гострих у контексті утворення збитків. Окрім того, прояв природних небезпек ускладнює організацію раціонального і безпечного природокористування, геопросторового планування, екосистемного менеджменту задля підтримки сталого розвитку. Невизначеність майбутнього означених сфер зумовлена ще й зміною клімату та посилюється реформуванням суспільних відносин у сфері природокористування, в Україні зокрема. Вивчення, обґрунтування та розв'язання таких проблемних завдань з позицій природничих наук визначило необхідність створення освітньої програми. Відповідно об'єкти вивчення за освітньою програмою – георизики – з фокусом на формуванні здатності здобувачів вищої освіти здійснювати моніторинг, пояснювати та визначати причини та ризики прояву природних небезпек.

Потреба у науково обґрунтованій комплексній оцінці небезпечних природних явищ з метою прийняття заходів щодо їх запобігання та геопросторового планування вимагає підготовки відповідних спеціалістів, здатних інтерпретувати прояви природних небезпек та відповідно сприяти у співпраці із стейкхолдерами систематичному обговоренню та розробці практичних рекомендацій із менеджменту георизиків та адаптації до проявів природних небезпек на регіональному та локальному рівнях.

У результаті адміністративної реформи на теренах України створені нові

територіальні одиниці – Територіальні громади (ТГ), при адмініструванні яких постала нагальна потреба розв'язання цілої низки проблем, пов'язаних із ліквідацією наслідків прояву небезпечних природних процесів. Зокрема, це передбачає всебічний, якісний і постійний моніторинг і прогноз таких процесів з метою їх запобігання, попередження та адаптації. У контексті означених проблем місцева влада зацікавлена у фінансовому сприянні відповідних заходів, з огляду на значні зміни у природному середовищі, чисельності населення, структурі регіонального розвитку, економічних умовах та соціальних характеристиках регіонів України протягом останніх десятиліть. Природні, соціальні та економічні зміни на теренах України відобразилися у найбільшій густоті людності у регіонах підвищеної природної і техногенної небезпеки. Для вдосконалення управління надзвичайними ситуаціями і організації безпечного природокористування важливо виявляти причини, інтенсивність та рівень небезпеки конкретних природних явищ і процесів, а також мінливість вразливих груп населення, що піддаються небезпеці, та, відповідно, сприяти розробці планів розвитку надзвичайних ситуацій на місцях. Тому в Україні необхідні спеціалісти, які б могли зайняти цю нішу і працювати на запобігання та адаптацію до небезпечних природних явищ в межах конкретної територіальної одиниці, а також пропонувати безпечні рішення щодо розміщення інфраструктури, забудови та природокористування загалом.

У пропонованій ОП підсилена професійна складова підготовки бакалавра спеціальності 103 «Науки про Землю» завдяки запровадженню нових фахових компетенцій, спрямованих на ідентифікацію, просторово-часовий аналіз, оцінку, запобігання небезпечних природних явищ та прогноз георизиків.

Позитивними очікуваннями для Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича є урізноманітнення підготовки високопрофесійних та конкурентоспроможних фахівців здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства. Прогнозована кількість студентів 10–20 осіб денної форми. Для набору студентів є достатній запас ліцензійного обсягу за спеціальністю 103 «Науки про Землю». Тому очікуваний вплив на контингент інших освітніх програм першого (бакалаврського) рівня («Гідрометеорологія» та «Гідрологія») цієї спеціальності незначний.

3. Пояснення неможливості досягнення цілей нової програми в рамках існуючих програм

Пропонована освітня програма забезпечує фундаментальну теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих спеціалістів для реалізації професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького, прикладного, управлінського та освітнього характеру у сфері моніторингу природного середовища і природних небезпек зокрема, організації безпечного та ефективного природокористування. Змістовне наповнення освітньої програми сприяє набуттю студентами навичок і вмінь для вирішення низки складних завдань під час виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру і відповідного планування безпечного природокористування і життєдіяльності. Важливо, що весь процес – починаючи від прогнозу, виявлення і ліквідації наслідків таких процесів та запобігання потенційних небезпек,

супроводжуватиметься застосуванням новітніх технологій, серед яких провідне місце займатимуть ГІС, 3D моделювання та візуалізація, інтерактивна обробка й аналіз даних моніторингових станцій тощо.

Освітня програма у повній мірі забезпечує оволодіння комплексом загальних для бакалавра Наук про Землю та специфічних для програми «Геосистеми та георизики» (змістових та операційних), необхідних майбутньому спеціалісту для здійснення географічного моніторингу навколишнього середовища з метою запобігання небезпечних явищ і процесів конкретної території, їхнього вчасного виявлення та вироблення рекомендацій щодо ліквідації їхніх наслідків, прогнозу георизиків, що загалом вимагає від спеціаліста всебічного розуміння конкретної ситуації, володіння управлінськими й організаторськими якостями.

Особливість пропонованої освітньої програми полягає у формуванні складного комплексу дослідницьких і прикладних компетентностей, спрямованих на геологічні, геоморфологічні, біогенні та антропогенно-індуковані георизики, в межах спеціальності 103 «Науки про Землю», що не забезпечуються існуючою ОП «Гідрометеорологія», фокус якої сконцентрований на гідрометеорології та гідроекології. Серед цих компетентностей – вільне володіння картографічними, геоінформаційними, аналітичними, управлінськими, технічними (в плані моніторингових систем навколишнього середовища), конструктивними, організаторськими та іншими навичками. До того ж програма враховує складові для формування можливості здійснення повного циклу вивчення геосистем – від забезпечення моніторингу небезпечних природних процесів, до формування практичних рекомендацій щодо упередження та мінімізації їхніх наслідків. Цей цикл підтримується проходженням виробничих практик в профільних організаціях Державної служби із надзвичайних ситуацій, екологічних інспекціях, структурних підрозділах Міністерства розвитку громад та територій України, органах місцевого самоврядування тощо.

4. Основні показники які впливають на собівартість освітньої програми

Географічний факультет повністю забезпечений аудиторним та лабораторним фондом. Зокрема, проведення практичних і лабораторних занять з професійно-орієнтованих дисциплін забезпечують палеогеографічна, ґрунтово-геохімічна лабораторії, сейсмічна та метеорологічна станції Навчально-наукової геофізичної обсерваторії, геолого-географічний відділ Природничого музею. Навчальний процес супроводжуватиметься проходженням навчальних і виробничих практик, бази та договори для яких є в наявності.

Оскільки значна кількість предметів у пропонованій ОП є спільною із спеціальністю 103 «Науки про Землю» ОП «Гідрометеорологія», то проведення лекційних занять можливе в одному потоці. Важливо, що кількість таких лекційних занять становить 500 год, що загалом дозволить вкласти існуючі витрати в собівартість підготовки бакалаврів за спеціальністю 103 «Науки про Землю».

5. Опис ринку зацікавлених у програмі стейкхолдерів

Виклики сьогодення щодо підтримання сталого розвитку і збалансованого природокористування на тлі кліматичних змін, збільшення масштабів та різноманіття надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, зростання кількості підприємств з ризиками для безпечного довкілля, росту урбанізації та відповідно росту вразливості суспільства до природних та техногенних небезпек визначає широке коло стейкхолдерів, зацікавлених у реалізації нової освітньої програми.

Передусім у контексті означених викликів цінними виступають наукові та технічні компетенції, необхідні для вивчення та розв'язання низки проблем, пов'язаних із наслідками змін клімату та адаптацією до них, оцінки георизиків, картування природних ризиків та небезпек. Ці ключові компетентності компліментарні і необхідні для успішного виконання базових економічних та соціальних функцій, що зазвичай виконують підрозділи, установи та організації Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерства розвитку громад та територій України, Державної служби геології та надр України: регулювання та розробка енергоресурсів, регулювання та розробка корисних копалин та моніторинг ризиків, інженерно-технічні заходи цивільного захисту, топографо-геодезичні роботи, оцінка вразливості територій територіальних громад до змін клімату та пов'язаних з ними георизиків тощо.

Відповідно впровадження даної програми визначає широкий спектр можливостей працевлаштування в галузях геологорозвідки, топографо-геодезичних робіт, географії тощо з метою підготовки відповідної категорії спеціалістів. Окрім того, до зацікавлених сторін належать структурні та територіальні підрозділи Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДНДС) – відділ запобігання надзвичайним ситуаціям і відділ реагування на надзвичайні ситуації – та організації заходів цивільного захисту. Фахівці за ОП з цілісними теоретичними та практичними навиками наукового обґрунтування та планування адаптації до природних небезпек необхідні для належного функціонування підрозділів Державної екологічної інспекції у частині охорони земель, надр; охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду; збереження, відтворення і невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття; охорони, раціонального використання та відтворення вод і відтворення водних ресурсів; формування, збереження і використання екологічної мережі; стану навколишнього природного середовища тощо. Успішне функціонування новостворених об'єднаних територіальних громад у координації з підрозділами Міністерства розвитку громад та територій України передбачає залучення фахівців для здійснення всебічного аналізу природних умов з метою адаптації до природних небезпек на тлі кліматичних змін, які можуть вплинути на експлуатацію і стан споруд та безпеку різних видів природокористування. Відповідно фахівці за освітньою програмою стануть цінними спеціалістами у вдосконаленні процесу планування розвитку територій, у розробці практичних рекомендацій щодо напрямів збалансованого природокористування у регіонах України.

ПЕРЕДМОВА

ОПП розроблена на основі Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки» за спеціальністю 103 – Науки про Землю», що затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 730. ОПП розробила проєктна група у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проєктної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту*	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
Керівник проєктної групи						
КИРИЛЮК Сергій Миколайович	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2005р., «Географія» Географ. Викладач РН 25467520 від 30.06.2004	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів, ДК №045481 від 12.03.2008 р. Тема дисертації: «Ландшафтно-екологічний аналіз та оцінка території для цілей садівництва», Доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії АД № 003359 від 15 жовтня 2019 р.	19	<p>п 38: 1, 2, 3, 4, 8, 10, 12, 14, 15, 19</p> <p><i>Основні публікації за напрямом:</i></p> <p>Монографії:</p> <ol style="list-style-type: none"> Кирилук, О. В., Кирилук, С. М. (2023). <i>Геогідроморфологічне обґрунтування методики оцінки стану басейнових систем малих річок (на прикладі річок Гукова, Дерелую та Виженки) : монографія.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 256. <p>Навчальні посібники:</p> <ol style="list-style-type: none"> Кирилук, С. М. (2024). <i>Ксеногеографія. Зодіакальні сузір'я (Частина 1): навчальний посібник.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 312. Добинда, І. П., Кирилук, С. М. (2023). <i>Ареали. Савці (Частина 1): навчальний посібник.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 320. Кирилук, С. М. (2023). <i>Земля і землетруси : навчально-методичний посібник.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 408. Кирилук, С. М., Холявчук, Д. І. (2022). <i>Фізико-географічна номенклатура Африки (берегова лінія) : навчальний посібник.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 228. Рідуш, Б. Т., Холявчук, Д. І., Кирилук, С. М., Добинда І. П., Ходан, Г. Д., Поп'юк, Я. А., Проскурняк, М. М., Чернега, П. І., Годзінська, І. Л., Присакар В. Б., Самашко, А. Ф., Круль, В. П. (2022). <i>Навчальні програми. Спеціальності 106 «Географія», 014.07 «Середня освіта (Географія)». Освітній рівень перший (бакалаврський) : навчально-методичний посібник.</i> Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 256. <p>Статті:</p> <ol style="list-style-type: none"> Кирилук, С. (2024). Венеріанські вулканічні ксеноландшафти. <i>Науковий вісник Чернівецького університету : Географія</i>, (849), 114-121. https://doi.org/10.31861/geo.2024.849.114-121 Кирилук, С. (2024). Алгоритм оцінки рельєфу для ведення плодово- 	<ol style="list-style-type: none"> University of Granada, Spain. Certificate. «A study visit within the Arqus for Ukraine Project during 02.10.2023–06.10.2023 at the University of Granada». 06.10.2023; University of Bialystok, Poland. Certificate. Teaching and research in a contemporary university: challenges, solution, and perspectives. Faculty of Education, (180 hours (6 ECTS)). 05.04.2021–14.05.2021. 14.05.2021.

				<p>ягідного господарства (на прикладі Хотинської височини). <i>Науковий вісник Чернівецького університету</i> : <i>Географія</i>, (847), 192-203. https://doi.org/10.31861/geo.2024.847.192-203</p> <p>3. Kyryliuk, S. (2024). Formation of fluvial xenolandscapes of Martian valleys and channels. <i>Journal of Geology, Geography and Geoecology</i>, 33(1), 100-107. https://doi.org/10.15421/112411</p> <p>4. Кирилюк, С. (2023). Ксеноландшафти Меркурія. <i>Науковий вісник Чернівецького університету</i> : <i>Географія</i>, (842), 5-24. https://doi.org/10.31861/geo.2023.842.5-24</p> <p>5. Kyryliuk, S. (2021). The assessment algorithm for sustainable development goals in the Hukiv, Dereluy, and Vyzhenka river basin systems of Chernivtsi oblast. <i>Present Environment and Sustainable Development</i>, 15(2), 235-244. https://doi.org/10.15551/pesd2021152019</p> <p>Участь у конференціях:</p> <p>1. Коцюбан, А., Кирилюк, С. (2024). Щільність забудови м. Хотин та її вплив на стан природного середовища міста. <i>Молодіжна наука заради миру та розвитку : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 12–14 грудня 2024 року)</i>, 32-35.</p> <p>2. Кирилюк, С. (2024). Рельєф регіону Planum Australe, Марс. <i>Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: Природничо-географічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку (до 75-річчя кафедр КНУТШ: землезнавства та геоморфології; метеорології та кліматології, гідрології та гідроекології)</i>, 131-132.</p> <p>3. Кирилюк, С. (2024). Морфоструктури планет земної групи та їх ландшафти. <i>Природа і суспільство: виклики і поступ. Матеріали міжнародної наукової конференції присвяченої 80-річчю географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича (м. Чернівці, 11–13 жовтня 2024 р.)</i>, 39-41.</p> <p>4. Kyryliuk, S. (2024). The denudation potential of a surface (using the example of lunar impact craters). <i>Climate Change in Europe: Impact, Risks and Mitigation (CCE2024), (Vatra Dornei, Suceava County, Romania, 10–13 October 2024)</i>, 5(1), 81-87.</p> <p>5. Кирилюк, С. М. (2023). Ксеноландшафти. <i>Матеріали Всеукраїнського наукового семінару пам'яті професора Володимира КРУЛІЯ «Історична географія в Україні» (Чернівці, 21–22 вересня, 2023)</i>, 24-29.</p> <p>6. Kyryliuk, S. (2023). Study of groundwater in rural settlements. <i>The 7th Conference on Regional Climate and Environmental Dynamics: Geoscience In The Carpathian And Black Sea Region (GCBS 2023), (Vatra Dornei, Suceava County, Romania, 14–17 September 2023)</i>, 22-24.</p> <p>7. Кирилюк, С. (2023). Формування вулканічних структур (на прикладі вулканів Венери). <i>Міжнародна науково-практична конференція «Географічна освіта і наука: виклики і поступ, присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті (Львів, 18–20 травня 2023 р.)</i>. 104-108.</p> <p>8. Кирилюк, С. (2023). Історія формування рівнини Елади (Hellas planitia). Марс. <i>Матеріали доповідей XIII науково-практичного семінару за міжнародної участі «Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій», присвяченого 85-річчю з дня народження дослідника-геоморфолога, заслуженого професора Львівського національного університету імені Івана Франка Ярослава Кравчука (Львів, 2-3 березня 2023 р.)</i>. 143-146.</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів:</p> <p>1. Білозор, Г. (2024). Низькогірний ерозійно-денуляційний рельєф Українських Карпат. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16-18 квітня 2024 року)</i>. Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 13-14.</p>	
--	--	--	--	---	--

					<p>2. Павлюк, О. (2024). Визначення антропогенного тиску поселенських об'єктів (на прикладі с. Млинки). Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16-18 квітня 2024 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 115-116.</p> <p>3. Тихоліз, А. (2024). Оболонська імпактна структура. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16-18 квітня 2024 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 163-164.</p> <p>4. Безушко, А. (2023). Історія поширення верби ламкої (<i>Salix fragilis L.</i>) в Україні. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 9-10.</p> <p>5. Ватаманюк, М. (2023). Вулканічна активність Землі. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 19-20.</p> <p>6. Жилко, Н. (2023). Пооб'єктна оцінка антропогенного навантаження (на прикладі басейну річки Гуків). Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 57-58.</p> <p>7. Коцюбан, А. (2023). Поточний стан і динаміка лісів на Землі. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 71-72.</p> <p>8. Тихоліз, А. (2023). Імпактні структури Землі. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 167-168.</p> <p>9. Яремчук, В. (2023). Складання карти найбільших землетрусів у світі за останні 50 років. Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25-27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 213-214.</p>	
Члени проєктної групи						
ХОЛЯВЧУК Дарія Іванівна	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2005р., «Географія» Географ. Викладач РН 2785275 від 30.06.2005	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів, ДК №067573 від 30.03.11р. Тема дисертації: «Рекреаційний потенціал долини середнього Дністра», Доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії АД № 001453 від 23 жовтня 2018 р.	18	п 38: 1, 3, 4, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 19 <i>Основні публікації за напрямом:</i> Статті: 1. Kholiavchuk, D. , Gurgiser, W., & Mayr, S. (2024). Carpathian Forests: Past and Recent Developments. <i>Forests</i> , 15(1), 65. https://doi.org/10.3390/fl5010065 2. Decaulne, A., Răchită, I., Kholiavchuk, D. , Pop, O., Horia Holobăcă, I., Ridush, O., Ridush, B., Horváth, C. (2023). Patterns of snow avalanche activity during the last century in Chornohora Range (Eastern Carpathians, Ukraine): tree-ring reconstruction coupled with synoptic conditions analysis. <i>Catena</i> , 233. https://doi.org/10.1016/j.catena.2023.107523 3. Gavrilă, I. G., Kholiavchuk, D. , Holobăcă, I. H., Ridush, O., Horváth, C., Ridush, B., ... & Pop, O. T. (2022). Tree-ring records of snow-avalanche activity in the Rodna Mountains (Eastern Carpathians, Romania). <i>Natural Hazards</i> , 114(2), 2041-2057. https://doi.org/10.1007/s11069-022-05458-w 4. Cebulska, M., & Kholiavchuk, D. (2022). Variability of meteorological droughts in the polish and the Ukrainian Carpathians, 1984-2015. <i>Meteorology and Atmospheric Physics</i> , 134(17). https://doi.org/10.1007/s00703-021-00853-7 Участь у конференціях: 1. Kholiavchuk, D. , Mayr, S., & Gurgiser, W. (2023). Developments of	1. 3 5 серпня по 5 жовтня 2022 р. наукове стажування за грантом JESH Ukraine за підтримки Австрійської Академії наук доц. Холявчук Д. І. «Снігові лавини в Українських Карпатах на тлі кліматичних змін», 5 кредитів; 2. 3 16 січня по 16 травня 2023 р. – продовження наукового стажування JESH Ukraine за підтримки Австрійської Академії наук . «Створення адаптаційних можливостей до змін клімату, навколишнього середовища та

				<p>Carpathian forests from Holocene to Anthropocene. <i>The 7th Conference on Regional Climate and Environmental Dynamics: Geoscience In The Carpathian And Black Sea Region (GCBS 2023)</i>. Vatra Dornei, Suceava County, Romania, 14–17 September 2023.</p> <p>2. Kholiavchuk, D., Gurgiser, W., & Mayr, S. (2023). Climate change in the Carpathian forests: recent developments. <i>7th Forum Carpaticum Conference. Carpathian Futures – Critical Transitions</i>. 25–28 September 2023, Kraków, Poland.</p> <p>3. Kholiavchuk, D. (2023). Spatial patterns of droughts in the Northeastern Carpathians, <i>EGU General Assembly 2023</i>, Vienna, Austria, 24–28 Apr 2023, EGU23-450, https://doi.org/10.5194/egusphere-egu23-450</p> <p>4. Холявчук, Д. (2023). Типи клімату Карпат: столітні зміни та проєкції на майбутнє. <i>Географічна освіта і наука: виклики і поступ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 18–20 травня 2023 р.)</i>, (2), 41–44.</p> <p>5. Kholiavchuk, D., Zelenchuk, V., & Pasichnyk, M. (2022). Slope Processes In The Forest Ecosystems Of The Ukrainian Carpathians (Chornohora And Borzhava Massifs) Linked To Climate Change. <i>International Mountain Conference 2022: Synthesize Mountains Of Knowledge</i>. Abstracts. Innsbruck, September 11–15.</p> <p>6. Shkaieva D., & Kholiavchuk, D. (2022). Climate fluctuations in the Carpathians during the Little Ice Age. <i>Climate and Environmental Changes in Central-Eastern Europe. Past, Present and Future (CECCEE-2022)</i> 24–27 November 2022, Vatra Dornei, Romania.</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів:</p> <p>1. Холявчук, Д. І., & Талабан, О. П. (2023). Топоклімати Середнього Придністер'я за даними цифрових метеостанцій Davis. <i>Науковий вісник ХДУ, Серія Географічні науки</i>, (19), 53-63. https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2023-19-6</p> <p>2. Холявчук, Д., & Марко, І. (2023). Мінливість тривалості сонячного сяйва на теренах Західної України. <i>Науковий вісник Чернівецького університету : Географія</i>, (845), 52–64. https://doi.org/10.31861/geo.2023.845.52-64</p> <p>3. Холявчук, Д., & Алексєєв, В. (2022). Застосування онлайн-ресурсів для інтегрованого вивчення розвитку природи землі у природничих шкільних курсах. <i>Інноваційна педагогіка</i>, 50(2), 173-178. https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.2.34</p> <p>4. Холявчук, Д. І., & Зеленчук, В. В. (2022). Дендрохронологічні методи у дослідженні небезпечних геоморфологічних процесів у Карпатах. <i>Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія</i>, 53(2), 50–61. https://doi.org/10.25128/2519-4577.22.2.7</p>	<p>суспільства на основі традиційних знань віддалених гірських громад в Українських Карпатах»;</p> <p>5. 3.9.05 по 13.05.2022 р. стажування для академічного персоналу «Міжнародний тиждень Erasmus+, Західний Університет Тімішоарі, м. Тімішоара, Румунія.</p>	
РІДУШ Богдан Тарасович	професор кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	Чернівецький державний університет, 1983, «Географія», Географ. Викладач., ІВ-І № 081700 від 10.06.1983	Доктор географічних наук, 11.00.04 – геоморфологія та палеогеографія, «Палеогеографічні реконструкції природних умов пізнього кайнозою півдня Східної Європи за результатами досліджень відкладів печер», ДД № 002740 від 21.11.2013, професор кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, АП № 000034, від 13.12.2016	24	<p>п 38: 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 19, 20</p> <p><i>Основні публікації за напрямом:</i></p> <p>Монографії:</p> <p>1. Ridush, B. (2022). The Quaternary vertebrate fauna of cave deposits of the Podillia-Bukovynian Karst-Speleological Area (Western Ukraine). In <i>Stratigraphy & Timescales</i> (Ed. M. Montenari) (Pp. 157-219), (7). https://doi.org/10.1016/bs.sats.2022.10.002</p> <p>Статті у періодичних виданнях індексованих у Scopus та WoS:</p> <p>1. Doan, K., Niedzialkowska, M., Stefaniak, K., Sykut, M., Jędrzejewska, B., Ratajczak-Skrzatek, U., Piotrowska, N., Ridush, B. et al. (2022). Phylogenetics and phylogeography of red deer mtDNA lineages during the last 50 000 years in Eurasia. <i>Zoological Journal of the Linnean Society</i>, 194(2), 431-456. https://doi.org/10.1093/zoolinnean/zlab025</p> <p>2. Gavrilă, I. G., Kholiavchuk, D., Holobăcă, I. H., Ridush, O., Horváth, C., Ridush, B., Meseşan, F., Pop, O. T. (2022). Tree-ring records of snow-avalanche activity</p>	<p>1. 3.4 по 8 квітня 2022 р. пройшов стажування у Яеському університеті імені Александра Куза (Румунія) по програмі Erasmus+ staff training mobility (сертифікат).</p> <p>2. 3.23 по 29 квітня 2023 р. пройшов стажування на базі Вроцлавського університету (Польща) в рамках воркшопу присвяченого методу навчання на основі викликів як важлива та ефективна основа, заснована на реальному досвіді; ознайомлення з</p>

				<p>in the Rodna Mountains (Eastern Carpathians, Romania). <i>Natural Hazards</i>, (114), 2041-2057. https://doi.org/10.1007/s11069-022-05458-w</p> <p>3. Marciszak, A., Ivanoff, D., Semenov, Y., Talamo, S., Ridush, B., Stupak, A., Yanish, Y., Kovalchuk, O. (2023). The Quaternary lions of Ukraine and a trend of decreasing size in <i>Panthera spelaea</i>. <i>Journal of Mammalian Evolution</i>, 30(1), 109-135. https://doi.org/10.1007/s10914-022-09635-3</p> <p>4. Baca, M., Popovic, D., Lemanik, A., Bañuls-Cardona, S., Conard, N. J., Cuenca-Bescós, G., Desclaux, E., Fewlass, H., Garcia, J. T., Hadravova, T., Heckel, G., Horáček, I., Knul, M. V., Lebreton, L., López-García, J. M., Luzi, E., Marković, Z., Lenardić, J. M., Murelaga, X., Noiret, P., Petculescu, A., Popov, V., Rhodes, S. E., Ridush, B., Royer, A., Stewart, J. R., Stojak, J., Talamo, S., Xuejing, Wang, Wójcik, J. M., Nadachowski, A. (2023). Ancient DNA reveals interstadials as a driver of the common vole population dynamics during the last glacial period. <i>Journal of Biogeography</i>, (50), 183-196. https://doi.org/10.1111/jbi.14521</p> <p>5. Sykut, M., Pawełczyk, S., Piotrowska, N., Stefaniak, K., Ridush, B., Makowiecki, D., Kosintsev, P., Wilkens, B., Borowik, T., Fyfe, R., Woodbridge, J., Niedziałkowska, M. (2023). Variability in feeding habitats of red deer sensu lato in Eurasia in the Late Pleistocene and Holocene. <i>Journal of Archaeological Science</i>, (150), 105726. https://doi.org/10.1016/j.jas.2023.105726</p> <p>6. Stefaniak, K., Kovalchuk, O., Ratajczak-Skrzatek, U., Kropczyk, A., Mackiewicz, P., Kłys, G., Krajcarz, M., Krajcarz, M. T., Nadachowski, A., Lipecki, G., Karbowski, K., Ridush, B., Sabol, M., Plonka, T. (2023). Chronology and distribution of Central and Eastern European Pleistocene rhinoceroses (<i>Perissodactyla</i>, <i>Rhinocerotidae</i>) – A review. <i>Quaternary International</i>, (674-675), 87-108. https://doi.org/10.1016/j.quaint.2023.02.004</p> <p>7. Gorobets, L., Kovalchuk, O., Ridush, B. (2023). One or two: how many species of the genus <i>Pyrrhocorax</i> (Passeriformes, Corvidae) inhabited the Crimea during the Late Pleistocene? <i>Zoodyversity</i>, 57(2), 151-170. https://doi.org/10.15407/zoo2023.02.151</p> <p>8. Decaulne, A., Răchită, I.-G., Kholiavchuk, D., Pop, O., Holobăcă, I. H., Ridush, O., Ridush, B., Horváth, Cs. (2023). Patterns of snow avalanche activity during the last century in Chornohora Range (Eastern Carpathians, Ukraine): Tree-ring reconstruction coupled with synoptical conditions analysis, <i>Catena</i>, (233), 1-15, 107523. https://doi.org/10.1016/j.catena.2023.107523</p> <p>19. Sobkowiak-Tabaka, I., Gerasimenko, N., Kurzawska, A., Kufel-Diakowska, B., Moskal-del Hoyo, M., Stróżyk, M., Rohozin, Y. P., Ridush, B., Levinzon, Y., Boltaniuk, P., Nechytailo, P., Diachenko, A. (2024). Risks beyond the ditch: Copper Age tannery from the settlement of Kamianets-Podilskyi (Tatarsky), Ukraine. <i>Archaeological and Anthropological Sciences</i>, (16), 54. https://doi.org/10.1007/s12520-024-01954-1</p> <p>Статті в інших періодичних виданнях та розділи в інших виданнях::</p> <p>1. Кононенко, О. М., Рідуш, Б. Т., Поп'юк, Я. А. (2022). Палеолітичні пам'ятки в околицях с. Баламутівка на Дністрі. <i>Археологія та давня історія України</i>, 4(45), 115-126. https://doi.org/10.37445/adiu.2022.04.07</p> <p>2. Львів, М. В., Рідуш, Б. Т., Горбаненко, С. А. (2022). Скарб знярядь для обробітку ґрунту з Чорнівського археологічного комплексу. In <i>Slavonia terra</i> (С. 79-92), (4), Київ : ІА НАН України.</p> <p>3. Ridush, B. (2023). Non-karstic speleogenesis in sandstone rocks of Ukrainian Carpathians. <i>Problems of Geomorphology and Paleogeography of the Ukrainian Carpathians and Adjacent Areas</i>. 1(15), 247-256. https://doi.org/10.30970/gpc.2023.1.3958</p> <p>4. Костюк, У., Рідуш, Б. (2023). Літолого-стратиграфічні умови закарстування сульфатної товщі міоцену північно-західних схилів Хотинської височини (околиці с. Погорилівка). <i>Вісник Чернівецького університету: Географія,</i></p>	<p>методологією побудови програм спільного навчання, за програмою альянсу європейських університетів ARQUS – «Arqus для України» (8 год.) (сертифікат).</p> <p>3. 3 3 по 9 вересня 2023 р. пройшов стажування у Вроцлавському університеті Довкілья та Наук про життя шляхом участі в тижні персоналу (Staff Week) по програмі "Designing new internationalisation paths through the EU GGREEN consortium" (сертифікат).</p> <p>4. 3 6 по 8 жовтня 2023 р. пройшов стажування шляхом участі в щомісячному науковому семінарі за міжнародної участі «Розвиток палеокріогенних процесів у плейстоценовій лесово-ґрунтовій серії України». (60 годин/2 кредити) (сертифікат).</p> <p>5. 12-15 вересня пройшов стажування шляхом участі у XIV науково-практичному семінарі за міжнародної участі «Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій» (30 годин, 1 кредит ECST).</p> <p>6. 25-28 вересня 2024 р. пройшов стажування шляхом участі у Міжнародній науковій конференції «Адаптивний менеджмент ландшафту для нового світового (без-) порядку» (2 кредити ECST) (сертифікат).</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>(845), 88-100. https://doi.org/10.31861/geo.2023.845.88-100</p> <p>8. Костюк, У., Рідуш, Б. (2024). Літолого-стратиграфічний критерій карстового районування сульфатної товщі міоцену заходу України. <i>Проблеми геоморфології та палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій</i>, 1(16), 164-179. https://doi.org/10.30970/gpc.2024.1.4441</p> <p>Участь у конференціях:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рідуш, Б. Т. (2022). Атлантида (печера). <i>Велика українська енциклопедія</i>. https://vue.gov.ua/Атлантида_печера 2. Ridush, O., Kholiavchuk, D., Ridush, B., Răchită, I.-G., Decaulne, A., Holobacă, I.-H., Pop, O. Tracking of snow-avalanche activity with tree rings in Chornohora (Ukrainian Eastern Carpathians). <i>Carpathian – Balkan Paleoscience / CBP 2021 – Book of abstracts. Geoconcept Journal</i>, 1(1), Special Issue: Paleoscience Advances in the Carpathians-Balkan Region, 72. https://geoconcept-journal.com/index.php/geo/article/view/30 3. Ridush, B., Popiuk, Y., Kholiavchuk, D., Ridush, O. (2021). Glacial processes in the relief of mid-height mountains of the Bukovynian Carpathians (Northern Bukovyna, Ukraine). <i>Geoconcept</i>, 1(1), Special Issue: Paleoscience Advances in the Carpathian-Balkan Region. Book of abstracts, 73-76. 4. Avdicienko, Y., Gerasimenko, N., Ridush, B. (2021). Environmental changes in the Bukovyna Upland during the last interglacial – early glacial (founded on the study of clastic deposits of the Tovtry cave). <i>Carpathian – Balkan Paleoscience / CBP 2021 - Book of abstracts. Geoconcept Journal</i>, 1(1), Special Issue: Paleoscience Advances in the Carpathians-Balkan Region, 1-4. https://geoconcept-journal.com/index.php/geo/article/view/41 5. Рідуш, Б. (2022). Нігинські печери над Смотричем. Геотуризм: практика і досвід. <i>Матеріали V Міжнар. наук-практ. конф. (20-22 жовтня 2022, Львів)</i>, 61-62. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/5993 6. Горбаненко, С. А., Рідуш, Б. Т., Ільків, М. В. (2022). Депозит деталей на зняття для обробки ґрунту з Чорнівки П. <i>Археологія Буковини: здобутки і перспективи. Тези доп. VI міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 16 грудня 2022 р.)</i>, 29-32. 7. Кононенко, О., Рідуш, Б., Поп'юк, Я. (2022). Кам'яна індустрія з місцезнаходження пізньоплейстоценової фауни Зеленів. <i>Археологія Буковини: здобутки і перспективи. Тези доп. VI міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 16 грудня 2022 р.)</i>, 56-58. 8. Рідуш, Б. (2022). Новий погляд на датування мустьєрського шару палеолітичної стоянки Молодове І. <i>Археологія Буковини: здобутки і перспективи. Тези доп. VI міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 16 грудня 2022 р.)</i>, 104-106. 9. Popiuk, Y., Ridush, B. (2022). Late Pleistocene mollusk fauna in terrace deposits of the Zeleniv section (Northern Bukovyna, Ukraine). <i>Climate and Environmental Changes in Central-Eastern Europe. Past, Present and Future (CECCEE-2002), Vatra Dornei (Suceava county, Romania, 25–26 Nov, 2022). Book of abstracts</i>, 9-13. 10. Ridush, B., Shavransky, V., Ridush, O. (2022). Cave sediments and tectonic movements: records in gypsum karst of the Prut River valley. <i>Climate and Environmental Changes in Central-Eastern Europe. Past, Present and Future (CECCEE-2002), Vatra Dornei (Suceava county, Romania, 25–26 Nov, 2022)</i>, 24-25. 11. Нечитайло, П., Рідуш, Б. (2022). Скельно-печерні пам'ятки Дністровського каньйону. В <i>Археологія України за роки незалежності (Ред. Я. П. Гершкович, Д. С. Гречко (С. 379-387)).</i> Київ : ІА НАН України. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/6463 	
--	--	--	--	---	--

				<p>12. Рідуш, Б. (2023). Четвертинна мегафауна з алловіальних відкладів долини р. Гнилої Липи. <i>Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій (Мат-ли доп. XIII наук.-практ. семінару 2-3.03.2023. Львів: Галич-Прес, 2023, 22-24. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8706</i></p> <p>13. Поп'юк, Я., Рідуш, Б. (2023). Фауна еквід з плейстоценових відкладів Середнього Подністер'я. <i>Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат та прилеглих територій (Мат-ли доп. XIII наук.-практ. семінару 2-3.03.2023. Львів: Галич-Прес, 49-53. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7624</i></p> <p>14. Костюк, У., Рідуш, Б. (2023). Літолого-стратиграфічні умови закарстування гіпсової товщі баденію Покуття (с. Одаїв, печера Думка). <i>Географічна освіта і наука: виклики і поступ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 18–20 травня 2023 р.), відповід. редактори: В. Біланюк, Є. Іванов, (2), 96-99. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8707</i></p> <p>15. Рідуш, Б. Т. (2023). Баламутівська печера. <i>Велика українська енциклопедія. https://vue.gov.ua/Баламутівська_печера</i></p> <p>16. Niedzialkowska, M., Popovic, D., Górny, M., Chibowski, P., Stefaniak, K., Gornia, J., Sykut, M., Ridush, B., Ratajczak-Skratek, U., Kovalchuk, O., Ostrówka, M., Golubiński, M., Mackiewicz, P., Suska-Malawska, M., Vaca, M. (2023). Phylogeography and distribution of moose (<i>Alces alces</i>) in Eurasia during the last 50 000 years. <i>36th Congress of International Union of Game Biologists. Quo vadis wildlife management? The future of wildlife management in the evolving social and environmental realities. August 28-31, Warsaw, Poland. Abstracts – Oral presentations, 67.</i></p> <p>17. Dobynda, I., Hodzinska, I., Ridush, B., Popiuk, Y., Kyryliuk, S., Kholiavchuk, D., Kosteniuk, L. (2023). Discovering past and present nature of remote Ukrainian mountains: Bukovynian Carpathians within the National Nature Park Cheremoskyi. <i>Geoscience in the Carpathian and Black Sea Region / GCBS 2023 - Book of abstracts. Geoconcept Journal, 35-36. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7630</i></p> <p>18. Kostyuk, U., Popiuk, Y., Ridush, B. (2023). The development of gypsum karst in Northern Bukovyna in Late Pleistocene – Holocene. <i>Geoscience in the Carpathian and Black Sea Region / GCBS 2023 - Book of abstracts. Geoconcept Journal, 43-45. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7626</i></p> <p>19. Popova, L., Popiuk, Y., Ridush, B. (2023). The Carpathians and Lower Danube as a barrier for the dispersal of steppe rodents in the Pleistocene and Holocene: Ground squirrels as a case study. <i>Geoscience in the Carpathian and Black Sea Region / GCBS 2023 - Book of abstracts. Geoconcept Journal, 8-10. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/7628</i></p> <p>20. Костюк, У., Рідуш, Б. (2023). Сучасні зміни мікро-морфології печери Піонерка під дією епігенного закарстування. <i>Історична географія в Україні: Матеріали Всеукраїнського наукового семінару пам'яті професора Володимира Круля (Чернівці, 21–22 вересня, 2023) (За ред. Б. Рідуш, С. Кирилюк), 68-71. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8709</i></p> <p>21. Рідуш, Б., Холявчук, Д. (2023). Основні напрямки вивчення палеокліматичних змін в голоцені Північної Буковини та Північної Бессарабії. <i>Історична географія в Україні: Матеріали Всеукраїнського наукового семінару пам'яті професора Володимира Круля (Чернівці, 21–22 вересня, 2023) (За ред. Б. Рідуш, С. Кирилюк), 75-78. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8708</i></p>
--	--	--	--	--

				<p>22. Пастушенко, Р., Рідуш, Б. (2023). Геотуристичний потенціал карстово-спелеологічних об'єктів в контексті шкільного краєзнавчого туризму. <i>Історична географія в Україні: Матеріали Всеукраїнського наукового семінару пам'яті професора Володимира Круля (Чернівці, 21–22 вересня, 2023)</i> (За ред. Б. Рідуш, С. Кирилюк), 116-118. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8703</p> <p>23. Рідуш, Б., Поп'юк, Я., Костюк, У., Шкеул, М. (2023). Четвертинна мегафауна у колекціях Чернівецького університету. <i>Геологічні музеї і колекції: їх роль в науці, освіті та туризмі. Матеріали науково-практичної міжнародної конференції (Львів, 6–8 грудня 2023 року)</i>, 40-41. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8710</p> <p>24. Рідуш, Б., Поп'юк, Я., Холявчук, Д. І., Кирилюк, С. М. (2023). Палеогеографічні архіви в Буковинських Карпатах. <i>Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матеріали Шостої міжнародної науково-практичної конференції (12–13 жовтня 2023 року, смт Путила, Чернівецька область, Україна)</i>, наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, Д. І. Юзик, О. В. Василюк, 118-119. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8704</p> <p>25. Рідуш, Б., Поп'юк, Я., Кулаковська, Л., Усик, В., Кононенко, О., Рідуш, О., Єгорова, І. (2023). Вовки, зайці і намисто з мушель – нові свідчення з пізнього палеоліту на Дністрі. <i>Археологія Буковини: здобутки та перспективи. Тези доповідей VII міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 22 грудня 2023 р.)</i>, 128-130. https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8756</p> <p>26. Рідуш, Б., Горбаненко, С., Ільків, М. (2023). Комплекс залізних серпів з Чорнівецького лісу. <i>Археологія Буковини: здобутки та перспективи. Тези доповідей VII міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 22 грудня 2023 р.)</i>, 131-134.</p> <p>53. Štupíňská, M., Ridush, B. (2023). Pereswiet-Soltan A. International Cave Exploration and Science Expedition Albania Valbona 2023: Summary Report. <i>UIS Bulletin. December 2023</i>, 65-1&2, 49-51.</p> <p>Керівництво аспірантами і докторантами: <i>Аспіранти:</i> Поп'юк Я.А., Костюк У.І., Шавранський В.Ф. <i>Докторанти:</i> Кирилюк С.М.</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пастушенко, Р. (2024). Еквіди в плейстоцені Чернівецької області. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16–18 квітня 2024 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича</i>, 123-124. 2. Фіщук, М. (2024). Дністер як спільвей четвертинних зледенів Центральної Європи. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16–18 квітня 2024 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича</i>, 175-176. 3. Пастушенко, Р. (2023). Геотуристичний потенціал карстово-спелеологічних об'єктів в контексті шкільного краєзнавчого туризму <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25–27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича</i>, 121-122 4. Фіщук, М. (2023). Спелеогенетичне картографування печери Мамалига. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25–27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича</i>, 183-184. 5. Шкеул, М. (2022). Викопа фауна носорогів Середнього Подністер'я. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25–27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці:</i>
--	--	--	--	---

					<p>Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 203-204.</p> <p>6. Станковська, Ю. (2022). Порівняльна характеристика видового складу пізньопалеолітичних місцезнаходжень Середнього Придністров'я та Верхнього Попруття (за фауною великих ссавців). <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (12–14 квітня 2022 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 147-148</i></p> <p>7. Фіщук, М. (2022). Спелеогенез у карбонатних відкладах неогену північного схилу Хотинської височини. <i>Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (25–27 квітня 2023 року). Географічний факультет. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 163-164</i></p>	
КОВБІНЬКА Галина Дмитрівна	кандидат географічних наук, асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	Чернівецький державний університет, ім. Ю. Федьковича, 2000р., Географ. Викладач РН 1385280 від 30.06.2000	Кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів від 30.03.2011р. ДК №067572, Тема дисертації: «Еколого-геохімічна оцінка дорожніх геосистем Чернівецької області»	20	<p>п 38: 1, 3, 4, 8, 12, 15, 19</p> <p><i>Основні публікації за напрямом:</i></p> <p>Статті:</p> <p>1. Khodan, H. (2022). Evaluation of the ecological and geochemical condition of geosystems of subregions of Northern Bukovyna. <i>Present Environment and Sustainable Development</i>, 16(1), 23-34. https://doi.org/10.47743/pesd2022161002</p> <p>4. Руденко, В. П., Білоус, В. А., Руденко, С. С., Ковбінська, Г. Д. (2024). «Німецька шкільна географія» Олександра Зупана в українських реаліях сьогодення. <i>Науковий вісник ХДУ Серія Географічні науки</i>, (20), 72-79.</p> <p>5. Дячук, А., Ковбінська, Г., Присакар, В., & Добинада, І. (2024). Територіально-часові особливості структури земель фізико-географічних районів Чернівецької області. <i>Науковий вісник Чернівецького університету : Географія</i>, (847), 155-168. https://doi.org/10.31861/geo.2024.847.155-168</p> <p>Участь у конференціях:</p> <p>1. Khodan, H. (2021). Evaluation of the ecological and geochemical condition of geosystems of subregions of Northern Bukovyna. <i>The 16th Edition of Present Environment and Sustainable Development International Symposium (Iasi, 2021)</i>, 77-78.</p> <p>2. Yavkin, V., Khodan, H. (2022). Principles of estimating soil moisture parameters in the basin. <i>The 17th Edition of Present Environment and Sustainable Development International Symposium (Iasi, 2022)</i>, 12-13.</p> <p>3. Prysakar, V., Khodan, H., Dobynda, I. (2022) Landscape and geochemical features of the territory of the city of Vyzhnytsia, Chernivtsi oblast. <i>The 17th Edition of Present Environment and Sustainable Development International Symposium (Iasi, 2022)</i>, 25-26.</p> <p>4. Присакар, В., Ходан, Г., Дячук, А. (2022). Розвиток ландшафтно-геохімічного напрямку на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <i>Прикладне ландшафтознавство : історія, сучасність, перспективи: Матеріали Всеукраїнського наукового семінару пам'яті професора Анатолія Мельника (Львів–Ворохта, 6–9 жовтня 2022 року)</i>, 55.</p> <p>8. Присакар, В., Ходан, Г., Добинада, І. (2022). Еколого-геохімічна оцінка сільських ландшафтних комплексів Чернівецької області. <i>«Професор Юрій Полянський: від плакорів Поділля до засніжених Анд»: матеріали Всеукраїнського онлайн-семінару, приуроченого 130-річчю з дня народження географа, геолога, археолога Полянського Юрія Івановича (Тернопіль, 27–28 травня 2022 р.)</i>, 206.</p>	1. 3 14 жовтня по 30 жовтня 2024 року – стажування у Сумському державному університеті на тему «Інноваційна педагогічна діяльність». Свідчення про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2289-24 180 годин (6 кредитів ЄКТС)
ЮЗИК Діана	Старший науковий співробітник Національного природного парку	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2013 рік закінчення, спеціальність «Біологія»,	Кандидат біологічних наук за спеціальністю Екологія – 030016. Тема дисертації «Особливості екології дуплогнізних горобцеподібних птахів на трансформованих територіях північно-східної частини	12	<p>Статті у виданнях, які включені до наукометричної бази Scopus</p> <p>1. Chaplyhina, A. B., & Yuzyk, D. I., Savynska, N. O., & Hramma, V. N. (2022) Invertebrates in the diet of collared flycatcher (<i>Ficedula albicollis</i>) nestlings in transformed forest ecosystems of north-eastern Ukraine. <i>Baltic Forestry</i>, 28(1), 1-13.</p> <p>Статті у наукових фахових виданнях України</p> <p>1. Юзик, А. В., & Юзик, Д. І. (2022). Особливості формування орнітофауни</p>	1. Онлайн-програма академічного обміну 180 год. (University of Greifswald, Certificate, "Molecular Phylogeny and Bioinformatics", 2023-05-01);

«Черемоський»	кваліфікація «магістр біології, біолог, викладач біології»	України. Вчене звання: старший дослідник зі спеціальності 091 Біологія та біохімія.		<p>полігонів твердих побутових відходів в Путильській громаді (Чернівецька область). <i>News Biosphere Reserve "Askania Nova"</i>, (24), 90-94.</p> <p>2. Височин, М. О., Корнієнко, Т. М., Струс, Ю. М., Кузьо, Г. О., Гавриленко, В. С., Погрібний, О. О., Башта, А.-Т. В., & Юзик Д.І. (2023). Перші результати акустичного моніторингу фонових видів птахів в Українських Карпатах. <i>Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія: науковий журнал</i>, 25(2) 51-63.</p> <p>3. Юзик, Д. І., & Юзик, А. В. (2024). Акустичний моніторинг птахів на весняній міграції у Буковинських Карпатах: ефективність розшифрування пташиних співів інструментарієм. <i>Acta Biologica Ukrainica</i>, (1) 30-44.</p> <p>4. Юзик, Д. І., & Юзик, А. В. (2024). Еколого-фауністична характеристика орнітофауни Національного природного парку «Черемиський». <i>Науковий вісник НЛТУ України. Scientific Bulletin of UNFU</i>, 34(8), 7-16.</p> <p>Праці в інших наукових виданнях, тези та матеріали доповідей</p> <p>1. Юзик, А. В., & Юзик, Д. І. (2023). Знахідки <i>Arion vulgaris</i> на техногенно-трансформованих територіях Буковинських Карпат протягом 2015–2022 років. <i>Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine»</i>, (29), 504.</p> <p>2. Юзик, Д. І., & Юзик, А. В. (2023). Знахідки <i>Anthurus archeri</i> на техногенно-трансформованих територіях Буковинських Карпат протягом 2016–2022 років. <i>Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine»</i>, (29), 505.</p> <p>3. Юзик, Д. І., & Юзик, А. В. (2023). Птахи з Боннської конвенції в НПП «Черемоський». <i>Шоста Міжнародна конференція молодих учених «Харківський природничий форум»</i> (18–19 травня 2023 р.), 242-245.</p> <p>4. Yuzuk, D. (2023). National Park Cheremoskyi – interannual dynamics of meteorological indicators on its territory. <i>Geoscience in the Carpatian and Black Sea Region / GCBS 2023 – Book of abstracts. Geconcept Journal</i>, 61.</p> <p>5. Юзик, Д. І., & Гузак, В. В. (2023). Знахідки ссавців на території національного природного парку «Черемоський» та їх фіксація з використанням інструментарію SMART. <i>Zoocenosis–2023. Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах XII Міжнародна наукова конференція присвячена 105-річчю Дніпровського Національного Університету імені Олеся Гончара (Дніпро, 13–15.11.2023 р.)</i>, 46-48.</p> <p>6. Юзик, Д. (2023). Національний природний парк «Черемоський»: діяльність, наукові здобутки та перспективи. <i>Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Мат-ли Шостої міжнародної науково-практичної конференції (12-13 жовтня 2023 року, смт Путила, Чернівецька область, Україна)</i>, Серія: «Conservation Biology in Ukraine», (35), 5-6.</p> <p>7. Юзик, Д. І., & Юзик, А. В. (2024). До результатів акустичного моніторингу фонових видів птахів у межах сонячної електростанції в Буковинських Карпатах. <i>Орнітологічні дослідження в Україні: минуле, сучасність і перспективи. Мат-ли Всеукр. орнітологічної конф.</i>, 162-165.</p> <p>8. Юзик, Д. І., & Гузак, В. В. (2024). Раритетні ссавці на території НПП «Черемоський» (Чернівецька область). <i>Поширення раритетного біорізноманіття в Україні, Серія: «Conservation Biology in Ukraine»</i>, (38), 452-453.</p> <p>9. Юзик, Д., & Гузак, В. (2024). Різноманіття ссавців на території НПП</p>	<p>2. Всеукраїнський науково-практичний семінар до річниці Каховської катастрофи 12 год./ 0,4 кредити ЄКТС (НПП «Білобережжя Святослава», сертифікат, «Реалії природоохоронної справи в умовах військового стану», 2024-06-07)</p> <p>3. V Осіння школа Сквородинівської академії молодих учених 60 год. (2 кредити ЄКТС) (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сквороди. Сертифікат, компетентності: - аналіз та інтерпретація даних для забезпечення достовірності наукових досліджень; - ефективний вибір методів для проведення наукових досліджень; - розвиток бренду молодого науковця та його роль в умовах повсякденної відбудови; - застосування сучасних інтерактивних та активних методів навчання у вищій школі; - підвищення стресостійкості та розвиток педагогічної майстерності викладача вищої школи; - навички підготовки наукових публікацій та подача до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science), 04-08 листопада 2024 року)</p> <p>4. Ukrainian school in evolutionary biology, certificate 1,5 кредити ЄКТС</p>
---------------	--	--	--	---	---

				<p>«Черемоський» за результатами моніторингу із застосуванням SMART-інструментарію. <i>Ліси природно-заповідних територій в умовах глобальних змін. Мат-ли міжнарод. наук.-практ. конф. з нагоди 25-ї річниці національного природного парку «Сколівські Бескиди» (Сколе-Львів, 5 липня 2024 року)</i>, 282-285.</p> <p>10. Юзик, Д. (2024). До одонатофауни Національного природного парку «Черемоський»: сучасний стан та охорона. <i>Національні парки в збереженні природної та історико-культурної спадщини – досягнення та перспективи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 25-ї річниці створення Ужанського національного природного парку</i>, 220-223.</p> <p>11. Юзик, Д. І. (2024). Розмір кладки та успішність гніздування синиць великої (<i>Parus major</i>) та чорної (<i>Periparus ater</i>) в Національному природному парку «Черемоський». <i>Екологічна безпека та раціональне природокористування: тези Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Житомир, 14 листопада 2024 року)</i>, 24-25.</p> <p>12. Юзик, Д. І. (2024). План збереження рідкісного виду глушця (<i>Tetrao urogallus</i> L., 1758) в лісових екосистемах Національного природного парку «Черемоський». <i>Євроінтеграція екологічної політики України : Матеріали Шостої Всеукраїнської науково-практичної конференції</i>, 228-231.</p> <p>13. Юзик, Д. І., & Гузак, В. В. (2025). До результатів застосування SMART-технологій в дослідженні ссавців у Національному природному парку «Черемоський». <i>Природоохоронні території України- сучасні виклики та перспективи розвитку: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 40-річчю утворення Природного заповідника «Розточчя»</i>, 141-144.</p> <p>14. Юзик, Д. (2024). До фауни Papilionoidea (Lepidoptera, Insecta) Національного природного парку «Черемоський». <i>Молодіжна наука заради миру та розвитку : зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 12-14 грудня 2024 року)</i>, 96-100.</p> <p>15. Юзик, Д. І. (2025). Борівітер звичайний. <i>Велика українська енциклопедія</i>. https://vue.gov.ua/Борівітер_звичайний.</p> <p>16. Юзик, Д. І. (2025). Черемоський національний природний парк. <i>Велика українська енциклопедія</i>, https://vue.gov.ua/Черемоський_національний_природний_парк.</p> <p>17. Юзик, Д. І. (2025). Терміни розмноження та розмір кладки синиці чорної (<i>Periparus ater</i>) у Національному природному парку «Черемоський». <i>Вісник Сковородинівської академії молодих учених</i>, 348-358.</p>	(Ужгородський національний університет, certificate, “Ukrainian school in evolutionary biology, certificate”, 27-31 січня 2025)
МАЄВСЬКИЙ Владислав	Здобувач освіти ІІ курсу за ОПП «Геосистеми та Георизики»				

Профіль освітньої програми зі спеціальності 103 Науки про Землю

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з Наук про Землю
Офіційна назва освітньої програми	ОП Геосистеми та георизики
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	–
Цикл/рівень	QF for ENEA(РК ЄПВО) – перший (бакалаврський) цикл; МСКО – 6 рівень; EQF for LLL (ЄРК НВЖ) – 6 рівень; НРК України – 6 рівень
Передумови	Вступ на базі атестату про повну загальну середню освіту
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2025–2027
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://terra.chnu.edu.ua/category/op/op-bakalavry/
2 – Мета освітньої програми	
Формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі наук про Землю та практичні проблеми в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теоретичних і практичних знань наук про Землю і пов'язана з комплексністю та невизначеністю прояву природних небезпек	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	10 Природничі науки 103 Науки про Землю
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (бакалавра)
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма спрямована на здобуття знань про розвиток Землі та її геосфер, явищ і процесів, що в них відбуваються. Базові знання з природничих наук, математики та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних небезпек у геосферах. Ключові слова: георизики, природнича географія, моніторинг георизиків, ГІС
Особливості програми	Програма поєднує професійну орієнтацію, що передбачає формування основних компетентностей необхідних для роботи у галузях господарства, пов'язаних з природокористуванням і моніторингом географічної оболонки; дослідницьку, що

	орієнтована на здобуття сучасних теоретичних і практичних знань і умінь для дослідження природних систем; прикладну складову, що формує розуміння сутності георизиків та їх впливу на суспільство. Обов'язкова складова програми – науково-дослідна робота студентів як самостійне дослідження, спрямоване на просторово-часовий аналіз природних небезпек, їх моніторинг та оцінку через практичну складову ОП.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна діяльність у закладах освіти, у проектно-пошукових та науково-дослідних організаціях, виробничих та наукових установах Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державної геологічної служби України, Міністерства розвитку громад та територій України, інших установах та організаціях, що займаються питаннями надзвичайних ситуацій та екологічної безпеки, установах заповідної справи у сфері геосистемного моніторингу довкілля, відтворення природних екосистем, управління природокористуванням, що пов'язане з використанням засобів і методів відстеження, оцінки і прогнозу стану довкілля. 1412 Менеджер (управитель) з природокористування 2148.2 Фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища; 2213.2 Інженер з природокористування 2442.2 Фахівець з управління природокористуванням 3212. Асистенти ветеринарів, молодші фахівці в агрономії, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі; 3213. Консультанти в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі; 3439. Інші технічні фахівці в галузі управління (асистент географа (фізична географія); асистент фахівця з міського та районного планування; організатор природокористування). 3491. Лаборанти та техніки в інших сферах наукових досліджень.
Подальше навчання	Навчання впродовж життя для вдосконалення в освітній, професійній, науковій та інших діяльностях. Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти, набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване і проблемно-орієнтоване навчання, електронне, інтерактивне та практичне навчання, самонавчання.
Оцінювання	Види контролю: вхідний (нульовий), поточний, семестровий, атестація випускників. Форми контролю: усний, письмовий, тестовий контроль у письмовій або електронній формі, практика, презентації і дискусії, лабораторна і практичні роботи, проектна і курсова роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та

	процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.</p> <p>ЗК11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.</p> <p>ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК14. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.</p> <p>ФК15. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.</p> <p>ФК16. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК17. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.</p> <p>ФК18. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.</p> <p>ФК19. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.</p> <p>ФК20. Здатність проводити моніторинг природних процесів.</p> <p>ФК21. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.</p> <p>ФК22. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p> <p>ФК23. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та</p>

	<p>притаманні їм процеси.</p> <p><i>Фахові компетентності визначені ОП:</i></p> <p>ФК24. Здатність самостійно створювати, редагувати й аналізувати проєкти ГІС і тематичні фізико-географічні карти щодо виявлення потенційних природних небезпек.</p> <p>ФК25. Здатність комплексного бачення генезису і розуміння перебігу небезпечних природних явищ і процесів у геосферах та аналізу поведінки населення під час екстремальних і кризових ситуацій.</p> <p>ФК26. Здатність інтерпретувати динаміку і ретроспективу перебігу несприятливих і небезпечних природних явищ і процесів, їхніх соціальних й економічних наслідків.</p> <p>ФК27. Здатність визначати специфіку і географію несприятливих і небезпечних природних явищ і процесів.</p> <p>ФК28. Здатність пояснювати роль людини у змінах природного середовища і її значенні у перебігу природних небезпечних процесів і явищ.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</p> <p>ПРН02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.</p> <p>ПРН03. Спілкуватися іноземною мовою за фахом.</p> <p>ПРН04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.</p> <p>ПРН05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.</p> <p>ПРН06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.</p> <p>ПРН07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.</p> <p>ПРН08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.</p> <p>ПРН09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.</p> <p>ПРН10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p> <p>ПРН11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</p> <p>ПРН12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.</p> <p>ПРН13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПРН14. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</p> <p>ПРН15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПРН16. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки</p>

	<p>серед здобувачів освіти та вмiти застосовувати їх в професійній діяльності.</p> <p><i>Програмні результати визначені ОП:</i></p> <p>ПРН17. Вмiти створювати, редагувати карти і проекти ГІС природних процесів і явищ.</p> <p>ПРН18. Вмiти здійснювати комплексний аналіз перебігу природних небезпечних процесів і явищ.</p> <p>ПРН19. Інтерпретувати динаміку і ретроспективу перебігу небезпечних природних явищ і процесів.</p> <p>ПРН20. Вмiти визначати й аналізувати географічну специфіку природних небезпечних процесів і явищ.</p> <p>ПРН21. Вмiти обґрунтовувати роль людини у перебігу несприятливих природних процесів і явищ та їхні наслідки.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Керівник та члени проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, які забезпечують ОП, відповідають кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Приміщення для проведення навчальних занять та контрольних заходів – 2,4 м² метрів на одну особу. 2. Мультимедійне обладнання для одночасного використання в навчальних аудиторіях – 90 % від загальної кількості. 3. Бібліотека, читальний зал зокрема. 4. Пункт харчування, актовий зал, спортивний зал. 5. Гуртожиток – 90–100% від мінімальної потреби. 6. Комп'ютерні робочі місця, обладнання, устаткування, необхідне для досягнення програмних результатів.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпеченість бібліотеки українськими та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в т.ч. в електронному вигляді, електронний каталог, доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю, друковані фонди бібліотеки університету, репозитарій, фондів матеріал кафедр, що забезпечують ОП. 2. Офіційний сайт ЧНУ ім. Ю. Федьковича, сайт географічного факультету, сайти кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії, кафедри географії України та регіоналістики, кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, кафедри геодезії, картографії та управління територіями, необмежений доступ до Інтернет, 3. Центр електронного навчання ЧНУ. 4. Навчальний план та пояснювальна записка до нього, робочі програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану, комплекси навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану, програма практичної підготовки, робочі програми практики, силабуси, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди про академічну мобільність на основі двосторонніх договорів між ЧНУ ім. Ю. Федьковича та ВУЗаами

	України.
Міжнародна кредитна мобільність	Укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+) на основі двосторонніх договорів між ЧНУ ім. Ю. Федьковича та ЗВО країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Непередбачено

Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

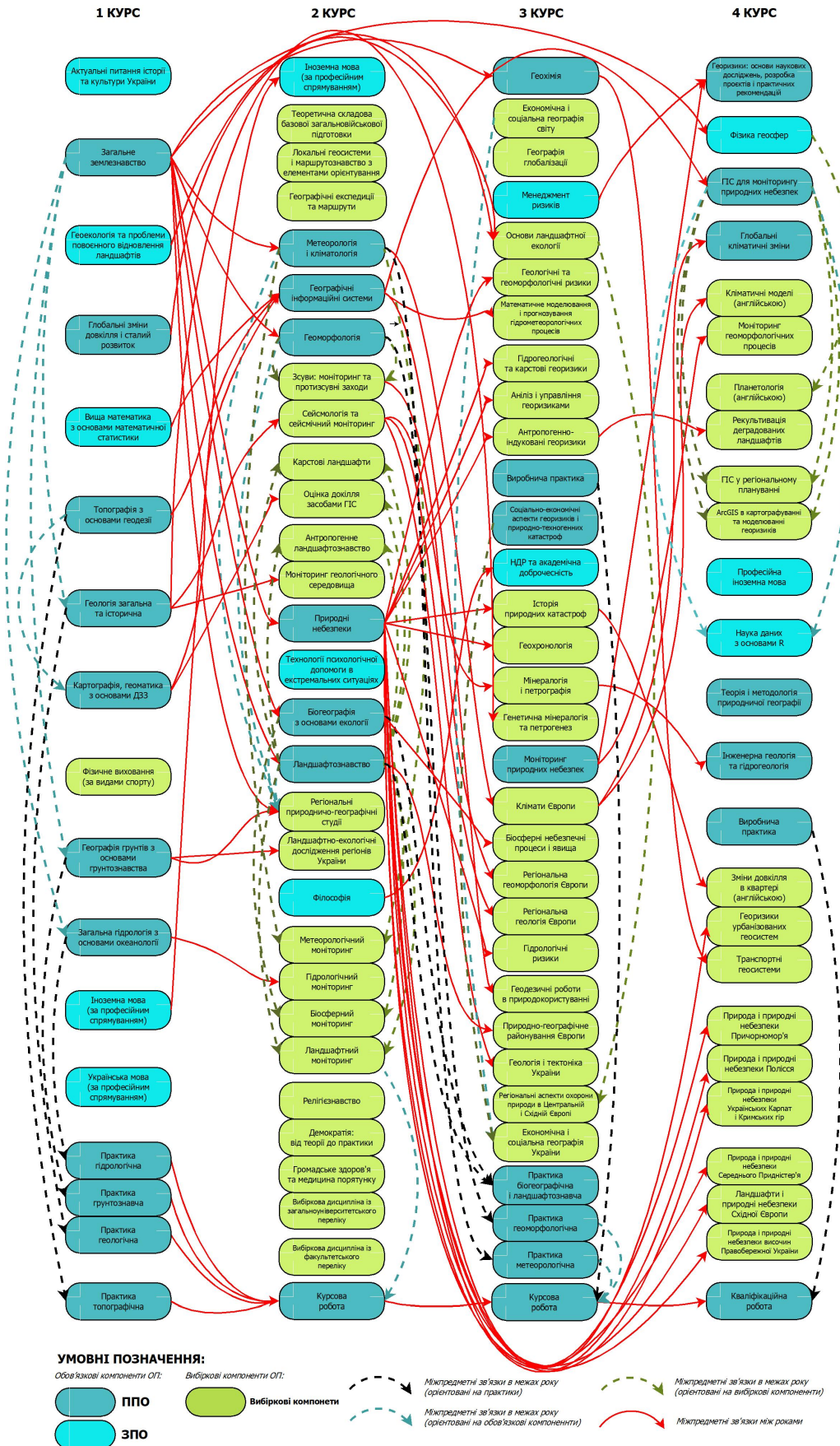
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Семестр / Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ЗПО1	Актуальні питання історії та культури України	4	1, іспит
ЗПО2	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	1–2, залік 3, іспит
ЗПО3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	2, іспит
ЗПО4	Професійна іноземна мова	3	8, залік
ЗПО5	Філософія	4	4, іспит
ЗПО6	Геоєкологія та проблеми повоєнного відновлення ландшафтів	3	1, залік
ЗПО7	Вища математика з основами математичної статистики	4	1, залік
ЗПО8	Наука даних з основами R	4	8, іспит
ЗПО9	Фізика геосфер	4	7, залік
ЗПО10	НДР та академічна доброчесність	3	6, іспит
ППО11	Геохімія	7	5, залік
ППО12	ГІС для моніторингу природних небезпек	4	7, залік
ППО13	Загальне землезнавство	5	1, іспит
ППО14	Топографія з основами геодезії	4	1, іспит
ППО15	Глобальні зміни довкілля і сталий розвиток	5	1, залік
ППО16	Геологія загальна та історична	5	2, іспит
ППО17	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства	5	2, іспит
ППО18	Картографія, геоматика з основами ДЗЗ	5	1, іспит
ППО19	Загальна гідрологія з основами океанології	4	2, іспит
ППО20	Географічні інформаційні системи	5	3, іспит
ППО21	Метеорологія і кліматологія	4	3, іспит
ППО22	Геоморфологія	4	3, іспит
ППО23	Біогеографія з основами екології	4	4, іспит
ППО24	Ландшафтознавство	4	4, іспит
ППО25	Соціально-економічні аспекти георизиків і природно-техногенних катастроф	3	6, іспит

ППО26	Моніторинг природних небезпек	5	6, іспит
ППО27	Природні небезпеки	6	4, іспит
ППО28	Глобальні кліматичні зміни	3	7, іспит
ППО29	Георизики: основи наукових досліджень, розробка проектів і практичних рекомендацій	4	7, іспит
ППО30	Теорія і методологія природничої географії	5	8, іспит
ППО31	Інженерна геологія та гідрогеологія	5	8, залік
ЗПО32	Технології психологічної допомоги в екстремальних ситуаціях	3	3, залік
ЗПО33	Менеджмент ризиків	6	5, залік
ППО34	Курсова робота	6	4, 6 іспит
ППО35	Практика топографічна	1	2 залік
ППО36	Практика геологічна	2	2, залік
ППО37	Практика геоморфологічна	2	6, залік
ППО38	Практика ґрунтознавча	1	2 залік
ППО39	Практика гідрологічна	2	2 залік
ППО40	Практика метеорологічна	2	6, залік
ППО41	Практика біогеографічна і ландшафтознавча	2	6, залік
ППО42	Виробнича практика	7	5, 7 іспит
ППО43	Кваліфікаційна робота	6	8, іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		174 (72,5 %)	
Вибіркові компоненти ОПП			
ВБ1	Фізичне виховання (за видами спорту)	3	2, залік
ВБ2	Релігієзнавство	3	4, залік
ВБ3	Демократія: від теорії до практики	3	4, залік
ВБ4	Громадське здоров'я та медицина порятунку	3	4, залік
ВБ5	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського переліку	3	4, залік
ВБ6	Вибіркова дисципліна із факультетського переліку	3	4, залік
ВБ7	Оцінка довкілля засобами ГІС	3	3, залік
ВБ8	Антропогенне ландшафтознавство	3	3, залік
ВБ9	Геологічні та геоморфологічні георизики	3	5, іспит
ВБ10	Гідрологічні георизики	3	6, залік
ВБ11	Біосферні небезпечні процеси і явища	3	6, залік
ВБ12	Геодезичні роботи в природокористуванні	3	6, залік
ВБ13	Основи ландшафтної екології	3	5, іспит

ВБ14	Зміни довкілля в кварталі (англійською)	3	8, іспит
ВБ15	Моніторинг геологічного середовища	3	3, залік
ВБ16	Моніторинг геоморфологічних процесів	3	7, іспит
ВБ17	Метеорологічний моніторинг	3	4, залік
ВБ18	Гідрологічний моніторинг	3	4, залік
ВБ19	Біосферний моніторинг	3	4, залік
ВБ20	Ландшафтний моніторинг	3	4, залік
ВБ21	Планетологія (англійською)	3	7, залік
ВБ22	ArcGIS в картографуванні та моделюванні георизиків	3	7, залік
ВБ23	Регіональна геологія Європи	3	6, залік
ВБ24	Регіональна геоморфологія Європи	3	6, залік
ВБ25	Клімати Європи	3	6, залік
ВБ26	Природно-географічне районування Європи	3	6, залік
ВБ27	Геологія і тектоніка України	3	6, залік
ВБ28	Регіональні аспекти охорони природи в Центральній і Східній Європі	3	6, залік
ВБ29	Ландшафти і природні небезпеки Східної Європи	3	8, залік
ВБ30	Природа і природні небезпеки височин Правобережної України	3	8, залік
ВБ31	Природа і природні небезпеки Причорномор'я	3	8, залік
ВБ32	Природа і природні небезпеки Полісся	3	8, залік
ВБ33	Природа і природні небезпеки Українських Карпат і Кримських гір	3	8, залік
ВБ34	Природа і природні небезпеки Середнього Придністер'я	3	8, залік
ВБ35	Георизики урбанізованих геосистем	3	8, іспит
ВБ36	ГІС у регіональному плануванні	3	7, залік
ВБ37	Зсуви: моніторинг та протизсувні заходи	3	3, залік
ВБ38	Сейсмологія та сейсмічний моніторинг	3	3, залік
ВБ39	Карстові ландшафти	3	3, залік
ВБ40	Кліматичні моделі (англійською)	3	7, іспит
ВБ41	Математичне моделювання і прогнозування гідрометеорологічних процесів	3	5, іспит
ВБ42	Транспортні геосистеми	3	8, іспит
ВБ43	Гідрогеологічні та карстові георизики	3	5, іспит
ВБ44	Антропогенно-індуковані георизики	3	5, іспит
ВБ45	Рекультивация деградованих ландшафтів	3	7, залік
ВБ46	Аналіз і управління георизиками	3	5, іспит

ВБ47	Економічна і соціальна географія України	3	6, залік
ВБ48	Теоретична складова базової загальновійськової підготовки (для чоловічої статі)	3	3–4, залік
ВБ49	Локальні геосистеми і маршрутознавство з елементами орієнтування	3	4, залік
ВБ50	Географічні експедиції та маршрути	3	4, залік
ВБ51	Ландшафтно-екологічні дослідження регіонів України	3	4, іспит
ВБ52	Географія глобалізації	3	5, іспит
ВБ53	Геохронологія	3	6, залік
ВБ54	Генетична мінералогія та петрогенез	3	6, іспит
ВБ55	Регіональні природничо-географічні студії	3	4, іспит
ВБ56	Економічна і соціальна географія світу	3	5, іспит
ВБ57	Історія природних катастроф	3	6, залік
ВБ58	Мінералогія і петрографія	3	6, іспит
Загальний обсяг вибірових компонент		66 (27,5 %)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти. Атестація здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Вимоги до кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає проведення самостійного дослідження, яке виконується за матеріалами, зібраними під час практик, та спрямоване на розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у предметній області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорії та методів дизайну. У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в університетському репозиторії та на офіційному сайті кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з Наук про Землю.

